

Union zdravotná poisťovňa, a.s.

Správa o činnosti zdravotnej poisťovne za rok 2021

Úvod

Union zdravotná poisťovňa, a. s. (ďalej len „zdravotná poisťovňa“) predkladá Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“) a Úradu vlády Slovenskej republiky túto Správu o činnosti zdravotnej poisťovne za rok 2021 (ďalej len „správa o činnosti“) podľa § 15 ods. 3 písm. c) bod 1 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon“). V súlade s § 3 ods. 6 písm. a) zákona správu o činnosti vypracoval odbor vnútornej kontroly a vnútorného auditu zdravotnej poisťovne.

Správa o činnosti v súhrnnej forme podáva prehľad o činnosti zdravotnej poisťovne z pohľadu útvaru vnútornej kontroly a vnútorného auditu. Správa o činnosti má náležitosti ustanovené Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 767/2004 Z. z.

Obchodné meno: Union zdravotná poisťovňa, a.s.

Sídlo zdravotnej poisťovne: Karadžičova 10, 814 53 Bratislava.

IČO: 36284831

Dátum vydania povolenia na vykonávanie verejného zdravotného poistenia:

Povolenie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou zo dňa 13.2.2006.

Osoby zodpovedné za výkon vnútornej kontroly:

Od 1.4.2020 bola do funkcie riaditeľky odboru vnútornej kontroly a vnútorného auditu, na základe prechádzajúceho súhlasu úradu zo dňa 9.3.2020, vymenovaná Ing. Iveta Antal, ktorá je od uvedeného dátumu zodpovedná za výkon vnútornej kontroly a vnútorného auditu.

Tvorba a použitie technických rezerv:

Technické rezervy	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia (1.1.2021)	Tvorba	Použitie	Stav na konci bežného účtovného obdobia (31.12.2021)
a	b	c	d	e
Technická rezerva na poistné plnenie z toho:	66 545 335,10	588 638 073,95	-573 767 973,52	81 415 435,53
technické rezervy na liečbu na území Slovenskej republiky	64 071 804,30	585 488 697,39	-571 212 368,93	78 348 132,76
technické rezervy na schválenú zdravotnú starostlivosť – liečba v cudzine	2 300 571,80	2 899 820,56	-2 471 284,59	2 729 107,77
technické rezervy na výkony pre poistencov v zozname čakajúcich na poskytnutie zdravotnej starostlivosti	172 959,00	249 556,00	-84 320,00	338 195,00
Technické rezervy spolu	66 545 335,10	588 638 073,95	-573 767 973,52	81 415 435,53

Hospodárenie zdravotnej poisťovne:

Odbor vnútornej kontroly a vnútorného auditu nezistil v roku 2021 nedostatky v hospodárení zdravotnej poisťovne. Zdravotná poisťovňa mala počas celého roka 2021 dostatok likvidných prostriedkov na uhrádzanie záväzkov voči poskytovateľom zdravotnej starostlivosti, ako aj všetkých ostatných záväzkov a mala zabezpečenú platobnú schopnosť v zmysle platných právnych predpisov.

Zdravotná poisťovňa dosiahla v roku 2021 kladný hospodársky výsledok – zisk vo výške 3 534 115 EUR.

Výška základného imania zdravotnej poisťovne ku dňu 31.12.2021 bola 16 600 000 EUR. Vlastné imanie vo výške 46 325 441 EUR je dostatočné na zabezpečenie plnenia všetkých záväzkov zdravotnej poisťovne, ako aj predpísanej minimálnej úrovne vlastného imania. Výška základného imania je v súlade s požiadavkou novelizovaného zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontrolná činnosť:

Výsledky kontrolnej činnosti zdravotnej poisťovne sú uvedené v Správe o výsledkoch kontrolnej činnosti za rok 2021 a o prijatých opatreniach na nápravu zistených nedostatkov v činnosti zdravotnej poisťovne. Správa obsahuje informáciu o výkone vnútornej kontroly, ako aj informácie o vykonaných kontrolách u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti a u platiteľov poistného. V prípadoch zistených nedostatkov boli zo strany príslušných vedúcich zamestnancov prijímané opatrenia na ich odstránenie, ich plnenie útvar vnútornej kontroly a vnútorného auditu monitoroval.

Vyjadrenie útvaru zodpovedného za výkon vnútornej kontroly:

a) Technické rezervy zdravotnej poisťovne boli vytvárané a použité spôsobom a vo výške ustanovenej platnými právnymi predpismi.

b) Faktory (externé), ktoré mali nepriaznivý vplyv na vykonávanie verejného zdravotného poistenia:

Rok 2021 bol poznačený pretrvávajúcim tlakom poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti na zvýšenie úhrad za poskytnutú zdravotnú starostlivosť nielen vzhľadom na každoročne sa opakujúcu legislatívnu povinnosť poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti zvýšiť mzdy zdravotníckym pracovníkom, ale aj požiadavkami v súvislosti so vzniknutou epidemickou situáciou. Napriek tomu, že nemocnice znížili počet výkonov odloženej elektívnej starostlivosti, poisťovne zafixovali ich príjmy na dohodnutej zmluvnej úrovni (v Union ZP formou globálneho rozpočtu) v prospech prípravy a zabezpečenia starostlivosti o tzv. COVIDových pacientov. V poslednom kvartáli poisťovňa uhradila niekoľkým nemocniciam, ktoré pracovali intenzívnejšie a snažili sa elektívnu starostlivosť zrealizovať, aj prekročenie globálnych rozpočtov. Pre budúcnosť je však potrebné počítať s tým, že neuskutočnená odložená zdravotná starostlivosť bude musieť byť poskytnutá.

Výsledok roku 2021 výrazne ovplyvnili aj príjmy poistného zo zdravotného poistenia. Pandémia totiž spôsobila nárast OČR a PN-iek a nezamestnanosť, pričom v tomto čase je poistenec poistencom štátu, a teda sú za neho odvádzané nižšie odvody. Nový systém platby štátu za svojich poistencov, ktorý vstúpil do praxe prvý krát v roku 2020, ukázal svoje nedostatky, pretože pri takomto náraste poistencov štátu, ktorý nebol plánovaný, sa znížila jednotková platba za poistencov štátu, čím nastal výrazný deficit v príjmoch poisťovne. Rozpočet nezohľadnil vplyv pandémie a nepočítal napríklad s covidovými hospitalizáciami, s masívnym testovaním, ani s očkovaním. O to prekvapivejšie bolo preto rozhodnutie ministra financií, keď nečakane „zmrazil“ 232 miliónov eur pre zdravotníctvo. Dodatočne bolo 90 miliónov uvoľnených, avšak táto suma potreby poddimenzovaného rezortu zdravotníctva nepokryla. Aj v tomto roku teda musíme konštatovať, že štátny rozpočet pre zdravotníctvo vážne ohrozuje zdravotnú starostlivosť o pacientov.

V prípade ambulantných foriem zdravotnej starostlivosti v roku 2021 došlo k nárastu nákladov. Aj u ambulantných poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v záujme zachovania kontinuity zmluvného vzťahu boli navyšované úhrady za zdravotnú starostlivosť vo všetkých segmentoch, resp. navyšované paušálne úhrady za záchrannú zdravotnú službu a ambulantné pohotovosti regulované zo strany MZ SR. Negatívny vplyv na hospodárenie zdravotnej poisťovne tak mali neustále narastajúce náklady na záchrannú zdravotnú službu, dopravu, ADOS, SVLZ, všeobecných lekárov, špecializovanú ambulantnú zdravotnú starostlivosť a zubných lekárov, či už z titulu úpravy finančných podmienok, ako aj z titulu nárastu spotreby „neCOVIDovej“ ako aj COVIDom „indukovanej“ zdravotnej starostlivosti.

Vo sfére všeobecnej ambulantnej a špecializovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti aj naďalej dochádzalo k nárastu nákladov na tzv. telemedicínu a na iné s COVIDom spojené príplatkové výkony u poskytovateľov zdravotnej starostlivosti.

Takisto Union ZP zaznamenala nárast nákladov na jednoduchú zdravotnú starostlivosť (ďalej len „JZS“), čo bolo spôsobené aj obmedzením elektívnej operatívy v nemocniciach, nakoľko pacienti so zrušenými operáciami sa často presunuli do „mimo-nemocničných“ zariadení JZS.

Union ZP tiež opakovane MZ SR upozorňovala, že masívne a kontinuálne narastajúce náklady zdravotných poisťovní na testovanie na nový koronavírus (PCR testy) neboli vôbec kryté štátnym rozpočtom verejného zdravotného poistenia pre rok 2021. Súčasne v roku 2021 Union

ZP opakovane narážala na sústredený nesúhlas veľkých poskytovateľov laboratórnej diagnostiky so znížením jednotkových cien za PCR testy. K celoplošnému zníženiu cien za PCR testy došlo preto až v treťom štvrtroku 2021, avšak ceny zostávajú aj tak vysoké. Napriek tomu, z dôvodu absencie krytia v štátnom rozpočte verejného zdravotného poistenia pre rok 2021, sa náklady na PCR testy zásadným negatívnym spôsobom prejavili na hospodárskom výsledku zdravotnej poisťovne.

Poisťovňa aj v roku 2021 naďalej pokračovala v efektívnej revíznej činnosti a ušetrené zdroje použila na úhradu zdravotnej starostlivosti.

V roku 2021 pretrvával vplyv pandémie. Dopady tejto situácie sa prejavili v rôznych legislatívnych opatreniach a tiež v pretrvávajúcej nedostatočnej platobnej disciplíne platiteľov poistného hlavne samostatne zárobkovo činných osôb a tzv. samoplatiteľov pri plnení odvodových povinností voči zdravotnej poisťovni.

V roku 2021 aj kvôli pretrvávajúcemu vplyvu pandémie evidujeme veľký počet konkurzných konaní a osobných bankrotov porovnateľný s rokom 2020, čo malo negatívny vplyv na výber poistného a príjmovú časť zdravotnej poisťovne.

Rok 2021 bol poznačený aj ukončením veľkého počtu starých exekučných konaní, čo spôsobilo aj neprimeranú finančnú záťaž veriteľov, teda aj Union ZP. Prijatá právna úprava pre zastavenie niektorých starých exekučných konaní sa dotkla v Union ZP pohľadávok v objeme približne 48 mil. EUR.

Na druhej strane zdravotná poisťovňa neustálym zlepšovaním kvality procesu vymáhania dlžného poistného, zefektívňovaním komunikácie s poistencami a platiteľmi poistného a zvyšovaním efektivity pri prevádzke (automatizácia) dosiahla dobré výsledky pri výbere poistného.

c) Pri zostavovaní tejto správy útvar vnútornej kontroly a vnútorného auditu vychádzal z údajov, pri ktorých nemá žiadne pochybnosti o ich hodnovernosti.

V Bratislave 21. júna 2022

Ing. Iveta Antal
riaditeľka odboru vnútornej kontroly a
vnútorného auditu
Union zdravotná poisťovňa, a.s.

Táto správa bola prerokovaná predstavenstvom zdravotnej poisťovne dňa 21. júna 2022.